

بوم خبر

پس از ۱۰ سال و در بهمن ماه
سومین دوره مسابقه عکس
خوشه بر گزار می شود

مراسم رونمایی پوستر و اعلام فراخوان سومین دوره مسابقه عکس خوشه با عنوان «از مزرعه تا سفره» با حضور یزدان سیف، معاون وزیر جهاد کشاورزی، سعید اوحدی، رییس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران؛ جمعی از روسای صنف زنجیره گندم، آرد، نان، و صنایع وابسته و داوران این رویداد، ۲۰ خرداد بر گزار شد.

محمد تقی طباطبایی، رئیس مسابقه عکس خوشه، در ابتدای این مراسم گفت: اولین دوره این مسابقه سال ۸۹ برگزار شد اما ۱۰ سال در آن وقفه افتاد و سال گذشته با دستور آقای سیف دومین مسابقه عکس خوشه بر گزار شد. اگر چه در آن دوره به همه اهداف خود نرسیدیم اما رویداد به شکل مطلوب برگزار شد و امسال قصد داریم با استفاده از تجربیات گذشته و کمک سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران یک جشنواره اثر بخش در سطح ملی بر گزار کنیم. طباطبایی ادامه داد: نقطه ضعف حوزه اقتصادی در کشور ما این است که مدیران سازمان‌ها از پیوستن فرهنگی فعالیت‌های خود غفلت می‌کنند. در حالی که لازمه فعالیت عظیم اقتصادی این است که پیوستن فرهنگی داشته باشد تا بتواند اثر گذار باشد. خوشبختانه امروزه در مجموعه جهاد کشاورزی مدیرانی از جنس فرهنگ حضور دارند که ضرورت این کار را درک می‌کنند.

او بایان اینکه سال گذشته هزاران عکس خوب به جشنواره رسید، افزود: یکی از اهداف جشنواره امسال این است که عکس‌ها هدفمند باشد، به همین دلیل تصمیم گرفتیم توسط تورهای گردشگری، عکاسان راه‌مزان گندم، کارخانه‌ها... اعزام کنیم تا آنها بتوانند با هر احوال تولید گندم و نان آشنا شوند و تصویری خاطره‌انگیز ثبت کنند.

طباطبایی با اشاره به اینکه مسابقه امسال در چند بخش برگزار می‌شود گفت: بخش حرفه‌ای، بخش مجموعه عکس، بخش عکس‌های موبایلی و بخش هنرمندان زیر ۱۵ سال. در این مسابقه تفکیک شده و علاقه‌مندان می‌توانند در آن‌ها شرکت کنند. مهمترین هدف از برگزاری این رویداد آن است که نگاه همه‌افشار جامعه را به سمت نان جذب کنیم تا مردم بدانند نباید از آن غافل شوند و منزلت نان احیا شود. افشین شاهرودی یکی از داوران این رویداد در ابتدای سخنان خود بایان اینکه کلمه جشنواره باید از این رویداد حذف شود، گفت: این کلمه آنقدر در رویدادهای عکاسی به نادرست استفاده شده است که معنای واقعی خود را از دست داده است. ما به خاطر اینکه جدیت بیشتری برای این رویداد قائل شویم از ابتدای برنامه‌ریزی برای دوره جدید این رویداد پیشنهاد کردیم کلمه مسابقه را برای آن به کار ببریم. این کلمه این مفهوم را می‌رساند که تعدادی عکاس در یک رقابت حضور دارند و یک رویداد سازنده را رقم می‌زنند. شاهرودی ادامه داد: عکاسی در طول بیش از ۱۰۰ سال گذشته ثابت کرده است که ابزاری بسیار کارآمد برای ایجاد اصلاحات اجتماعی و تاثیرگذاری در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌های کلان جامعه است. به عنوان نمونه اولین قانون کار کودک که در دنیا وضع شد نتیجه یک پروژه عکاسی بود. ما هم در این رویداد خواستیم نگاه درستی به مسئله نان بیاندازیم و خوشبختانه مسئولینی که در رأس کار هستند از این موضوع حمایت کردند تا قدم درستی در این راه برداشته شود. او حتی نیز با اشاره به اینکه گالری‌های سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران در اختیار این رویداد قرار می‌گیرد، گفت: در سال ۸۳ ایران به مرحله خودکفایی گندم رسید اما پس از آن بار دیگر وارد شرایط بحرانی شد. این مسابقه را نباید صرفاً به عنوان یک رویداد هنری دید، بلکه اقدامی برای نهادینه کردن رفتار درست با نان است تا باعث شود وابستگی ما به واردات گندم از بین برود. نان در همه فرهنگ‌ها مقدس است و این رویداد می‌تواند بار دیگر این نگاه را در مردم مایجاد کند. گفتنی است سومین مسابقه عکس خوشه با داوری افشین شاهرودی، حسن غفاری و مسعود زنده‌روح کلماتی، بهمن‌مادر گزار می‌شود.

شکار چیان در برف،
اثری است از زندگی
و حرکت و پویایی در
سردترین شرایط جوی و
محیطی، که امید بخشی
است بر لحظات ناکامی.
شکار چیان با حداقل
شکار به همراه سگ‌های
شکاری سرافکننده‌شان
رو به سوی کلبه‌هایی در
دیواره‌ی خانه‌ها بر سفیدی
درخشان برف‌های سرد
غلبه دارد

میدان با از دیداد فاصله مابین دو خط موزی که از ناظر دور می‌شوند به وجود می‌آید که کار کردن دعوت به گسترش نگاه مخاطب است.

خطوط سبز رنگ که تقریباً در همه جا موزی هستند، نظمی خاص را از ابتدای تصویر تا عمق آن شکل می‌بخشد این خطوط بر ملامت و نرمی فضا افزوده و از رختی و سردی آن می‌کاهد. چشم مخاطب ناخوشایسته و ناخودآگاه با این خطوط پله پله تا عمق پیش رفته و بازی می‌گردد. خط صورتی روی کناره‌ی کلبه نیز به حرکت دادن چشم از بالا به سطح باری می‌رساند و در نهایت خط منحنی دایره‌وار، نگاهمان را از منتهی‌الیه سمت چپ تابلو تا منتهی‌الیه سمت راست آن به نوسان وامی‌دارد و نرمی خاصی به حرکت چشمان مان می‌دهد. شکار چیان در برف، اثری است از زندگی و حرکت و پویایی در سردترین شرایط جوی و محیطی، که امید بخشی است بر لحظات ناکامی. شکار چیان با حداقل شکار به همراه سگ‌های شکاری سرافکننده‌شان رو به سوی کلبه‌هایی در حرکتند که رنگ‌های گرم دیواره‌ی خانه‌ها بر سفیدی درخشان برف‌های سرد، غلبه دارد.

بروگل با آثاری از این دست برخلاف رنسانسی‌های مدعی در فلورانس ایتالیا، به جای انتخاب سوژه‌های شگفت‌آور و پرطمطراق؛ بی‌ادعا و بی‌تکلف، اما هنرمندانه و بی‌سرامرت فرزان، روستایان و آدم‌های معمولی را سوژه هنر نقاشی خود می‌کند و از ایشان به شکل اجتماعی زنده و پرتحرک، شخصیت‌هایی ماندگار می‌سازد.

این جریان و شور زندگی را می‌توان در میان زمین‌ه‌ی روی بر که‌های یخ‌زده نیز مشاهده کرد. تقریباً یک سوم تابلو را شکار چیان و سگان و اهالی کلبه سمت چپ تشکیل داده و مابقی اثر نیز تاجایی که چشم کار می‌کند از کلبه‌ها، آدم‌ها و کوه‌ها شکل گرفته است. رنگ‌ها با غلظت و کنتراست موجود در بخش مقابل و بزرگی اندام افراد و حیوانات با کلیت سایر مناطق، توازن و تعادلی را صورت داده است که برخلاف تابلوهای کلاسیک آن دوره که بر مبنای تقارن این تعادل رامی‌آفرینند، عمل می‌کند. جویز مستانی مملو از آرامش است و پرواز پرستو پیام آور بهار. فضای کلی اثر کنج‌کاو و پراکنج است و چشم مخاطب را در گستره‌ی مکانی و جغرافیایی به دقت و گردش وامی‌دارد. در نگاه نخست چه چیزی جلب توجه می‌کند؟ زمینه سفید و برفی، با موجوداتی تیره که بر بستر آن تضادهایی همگن و جاری آفریده است، نه مرده و بی‌تحرک. جستجو و کشف جزئیات زندگی و رفتار روزمره آدم‌ها به همان اندازه شکوه و عظمت آثار ایتالیایی دارای ارزش و اعتبار زیبایی‌شناسانه می‌باشد. وسعت زمین‌های اطراف ده فکر شده و مدیریت شده ترسیم شده‌اند.

امکان اشراف بیننده به دورترین مناطق را فراهم می‌سازد. خانه‌های دهکده با فاصله از هم پراکنده‌اند و زمین‌های پوشیده از آب یخ‌زده‌اند. آدم‌هایی در دور دست روی یخ‌ها مشغول سرسره و بازی‌های محلی هستند. در پس زمینه تابلو کوه‌ها و صخره‌ها و صومعه‌ها و کلیسای دیده می‌شود. در ترین نقاط هم با جزئیات جغرافیایی و آدم‌ها ترسیم شده است. در میانه تصویر نیز می‌توان قندیل‌های یخ‌را بر کناره‌های پنجره‌ها و سقف‌های خانه‌ها مشاهده کرد.

آثار بروگل در اواخر ۱۵۵۰، طراحی‌های حکاکی شده با مضمون پر هیجانی و هفت گناه کبیره بود. سایر مضامین روستایی آثار وی عبارت بودند از: زندگی معمولی روستایی، رویدادهای جمعی همچون عروسی، آیین‌ها، جشن و عیاشی و غیره. به عنوان نمونه تابلوی «ضرب‌المثل‌های هلندی» شامل ۸۰ تا ۱۲۰ ضرب‌المثل هلندی است که با همان مفاهیم کنایه‌آمیز و ظنر آلود ترسیم و در یک اثر گنجانده شده است. همچنین وی تابلوهایی دارد با محتوای ماه‌های سال. در کل از بروگل ۴۵ اثر باقی مانده است. آثار این هنرمند در طول زمان بر آثار سایر هنرمندان پس از خود موثر واقع شده که می‌توان این تاثیرات را در اشعار شاعرانی همچون آدن و ویلیام کارلوس ویلیامز و فیلم‌های آندری کودکی ایوان مشاهده کرد.

شکار چیان در برف
(Hunters in winter)
(thesnow)

مشخصات اثر: رنگ روغن روی چوب «اندازه: ۱۱۷*۱۶۲ سانتی متر» محل نگهداری: موزه‌های دروین اتریش توصیف اثر:

در پیش زمینه سمت چپ، درختانی بی‌برگ افرشته‌اند و چند شکارچی در حال بازگشت از شکار به همراه سگان کرده‌تاگرمای محیط‌خلوادگی به‌همراه امید برای تداوم زندگی را نوید دهد.

می‌اندازد. علاوه بر شاهنامه فردوسی، در نقاشی سقائالارها از دیگر متون کهن ادب پارسی نیز استفاده شده است. داستان‌های جذاب و عاشقانه نظامی یعنی خسرو و شیرین، فرهاد و لیلی و مجنون از این دست هستند. اساساً منظومه‌ها بعد از آثار حماسی از

شهرام زعفرانلو

در قرن شانزدهم میلادی، همزمان با گسترش پروتستانیزم در اروپا، تقریباً نیمی از استان‌های سرزمین هلند مذهب پروتستان را برگزیدند و نیمی دیگر بر اندیشه کاتولیسیسم باقی ماندند. با این وجود هنرمندان و نقاشان سعی داشتند نقش مایه‌هایی را کار کنند تا از اعتراض پروتستان‌ها مصون بمانند. اغلب اساتید این خطه از اروپا، به بازنمایی از طبیعت گرایش پیدا کردند. حتی ایتالیایی‌های پیش‌تاز در کشیدن پیکره‌های زیبا و در حال حرکت، بر تصویرپر دازی فلاندریها (به منطقه بزرگی از فرانسه و بلژیک گفته می‌شد) از گل و درخت و آغل گوسفندان... معترف بودند. چون امکان و بازار فروش و عرضه نقاشی‌های مذهبی و کلیسایی وجود نداشت، نقاشان هلندی به سراغ خلاقیت در سایر موضوعات و مضامین رفتند. از نقوش فتنی بر حاشیه کتاب‌های خطی قرون وسطی گرفته تا صحنه‌هایی از زندگی حقیقی که این دومی منجر به خلق سبک جدیدی در نقاشی با عنوان «نقاشی صحنه‌های روزمره» شد. از جمله اساتید و نقاشان این سبک و دوره می‌توان از پیتر بروگل (پدر) یاد کرد.

پیتر بروگل (پدر) (1525 تا 1569 میلادی) نقاش هلندی دوره رنسانس عالی است. به دلیل شهرتش در نقاشی از مناظر طبیعی و زندگی روزمره روستایی به او لقب بروگل روستایی نیز داده‌اند. مدتی را در فرانسه و ایتالیا گذراند و ده سال آخر عمرش را در بروکسل سپری کرد. او دو پسر داشت که هر دو تحت تربیت مادر نقاش شدند. در تاریخ هنر نیز به دلیل هم نامی یکی از فرزندان با پدر، در مقابل اسم او کلمه پدر به کار می‌رود. هشت سال قبل از بروگل، مارتین لوتر آغازگر اصلاحات پروتستانی با انتشار اعلامیه ۹۵ ماده‌ای خود در آلمان ظهور کرد و توجه عمده کلیسا به لوتر معطوف شد. اما بروگل بر آیین کاتولیکی خود باقی ماند. بروگل نقاشی‌هایی مذهبی نیز داشت اما به دلیل شرایط بحرانی از خانواده‌اش درخواست می‌کند تندرترین آثارش را بسوزانند تا بعد از مرگش خانواده از دست اصلاح‌گرایان لوتری در امان بمانند. بروگل آفریننده نخستین تصویر اعتراض اجتماعی در تاریخ هنر با تلفیقی از طنز فرهنگی و اجتماعی است. علاوه بر این آثارش منبع درجه یکی از مردم‌شناسی زندگی، جغرافیا، آداب و رسوم و فرهنگ مردمان قرن ۱۶ شمال اروپا به حساب می‌آید. مضامین عمده

فرهنگ به روایت نقاشی

چرا سقائالارهای شمال ایران مهم هستند؟

هلیاسلمانی، نقاش و مدرس دانشگاه

سقائالار در واقع به سازه چوبی کوچکی اطلاق می‌شود که بنای مقدس و باستانی شبیه به یک آلاچیق بلند است و گونه‌ای معماری آیینی‌اند که به پیروی از معماری بومی شمال ایران طی سده‌های پیشین در حریم امامزاده‌ها، تکایا و گورستان‌ها ساخته شده‌اند. در واقع سقائالار یک اطاق دوطبقه نسبتاً بزرگ است که با چوب‌های مرغوب تراشیده شده و از معماری جالبی برخوردار است که در آن تمام هنر و استادی سازنده به نمایش گذاشته شده و انسان را یاد معابد بودایی در چین و بت می‌اندازد. معروفترین این بنا کيجاتکيه بابل بوده که سرشار از نقوش پیامبران، واقعه کربلا، جهان آخرت، نقوش اساطیری، داستان‌های عامیانه

محلی و غیره است. همچنین موضوع شماری از نقوش سقائالارها، از متون کهن پارسی انتخاب شده که از آن میان می‌توان به شاهنامه فردوسی و منظومه‌های لیلی و مجنون و خسرو و شیرین نظامی اشاره کرد. در این مقال به سلسله نقوشی می‌پردازیم که مضامینی حماسی و افسانه‌ای دارند. بسیاری از مردم عادی شاهکار بی‌بدل فردوسی «شاهنامه» را بانام رستم می‌شناسند. او نماد پهلوانی است و در بین توده مردم با قدرت افسانه‌ای و میهن دوستی و جوانمردی نیز عجین گشته است. تصویر رستم در سقائالارها عموماً در حال مبارزه با دیوها خاصه دیو سپید مازندران به تصویر در آمده است. گاه خش در کنارش ایستاده و گاه نیز او را در حال نبرد با ازدهامی بینیم. از دیگر موضوعات به کار رفته در نقوش